

PROJEKT LEONARDO DA VINCI PARTNERSTVÁ

«HANDISSIG» VZDELÁVANIE PRACOVNÍKOV SEKTORA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VEREJNÉHO ZÁUJMU NA UVEDOMENIE SI ŠPECIFÍK ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA»

**Zápis z 5. nadnárodného zhromaždenia
06. - 07. februára 2014
Liège, Belgicko**

Účastníci stretnutia:

<ul style="list-style-type: none"> Družstvo pre rozvoj zamestnanosti v službách starostlivosti o človeka /Coopérative pour le développement de l'Emploi dans les services à la personne/ (CDE SAP) – Francúzsko 	<ul style="list-style-type: none"> Thierry SARKISSIAN Christian CAZE Jean-Luc LAREAU Valentine GIRARD Catine TABBO Néry AIDOU Idem ISENC Ibrahim CHAIB EDDOUR
<ul style="list-style-type: none"> Zväz inštitúcií a špecializovaných služieb pomoci pre dospelých a mládež /Fédération des Institutions et Services Spécialisés d'Aide aux Adultes et aux Jeunes/ (FISSAAJ) - Belgicko 	<ul style="list-style-type: none"> Christine LEFEVRE Jean DOFOUR Myriam DUBUISSON Catherine GOOSSENS Benoit MARTHUS Patrick MEUNIER Jean-Pierre NICAISE
<ul style="list-style-type: none"> Zväz zrakovo postihnutých Francúzska /Fédération des aveugles et handicapés visuels de France/ (FAF) - Francúzsko 	<ul style="list-style-type: none"> Céline CHABOT Julie BERTHOLON Guy VERHNES Martine VERHNES Bruno GENDRON Nicole MATHIEU Thierry BEYLE
<ul style="list-style-type: none"> Agentúra RRI, s.r.o - Slovensko 	<ul style="list-style-type: none"> Jana LEDNICKÁ Jozef PAUK Eva PAUKOVÁ Gabriela VRÁBLOVÁ Viliam TURIČÍK

Koordinátor projektu - Coopérative pour le développement de l'Emploi dans les services à la personne

Účastníkov tohto nadnárodného stretnutia projektu «Handissig» privítali pracovníci Zväzu inštitúcií a špecializovaných služieb pomoci pre dospelých a mládež /Fédération des Institutions et Services Spécialisés d'Aide aux Adultes et aux Jeunes = FISSAAJ/.

Prezentácia jednotlivých účastníkov stretnutia.

Pán Jean-Pierre NICAISE osobne privítal účastníkov. Stretnutie sa uskutočnilo v agentúre AWIPH, v sídle vedenia, ktoré riadi pomoc poskytovanú osobám so zdravotným postihnutím (uznanie postihnutia, hľadanie práce,...).

Sídlo sa nachádza v meste Charleroi, kde sa bude konať zajtrajšie stretnutie, a 7 regionálnych pobočiek, z nich jedna je v Liège. Rozhodnutia v oblasti inštitúcií a služieb robí centrála.

V Charleroi sa nachádza aj dokumentačné centrum, ktoré zajtra navštívime.

Súbor pomôcok na zvýšenie povedomia a návrhy: prezentácia vyplnených hárkov jednotlivými partnermi a o ďalej: vid' brožúra zhrnutia

Každý partner sa musí oboznámiť s obsahom každého hárku, ktorý (obsah) bude odsúhlasený na budúcom stretnutí na Slovensku. Pokiaľ ide o Francúzsko, Handéo už spracoval jeden nástroj, ktorý je podobný nášmu, treba dať pozor, aby sme sa odlišili.

Pomôcka nazvaná «praktická pripomienka», ktorú navrhuje CDE SAP je považovaná za veľmi zaujímavú, jednotlivé rubriky prešli hodnotením :

- rubriky popisujúce postihnutie sú odsúhlasené **len s popisom prevencie rizík a na čo treba byť ostražitý .**
- chýba postihnutie pohybového aparátu, ktoré môže byť umiestnené v priestore, kde sú teraz logá (spracuje FISSAJ)
- pozor, niektoré choroby nie sú zdravotným postihnutím, treba byť presný v používaní pojmov,
- hárok intelektuálnej nedostatočnosti musí byť prepracovaný do požadovanej formy (spracuje FISSAAJ – Jean-Pierre)
- musí byť spracovaná jedna strana naviac o «psychickom postihnutí» (spracuje FISSAJ)
- hárok « Parkinsonova choroba » musí byť prepracovaný do požadovanej formy (spracuje CDE SAP)
- jeden hárok o lebečnom traumatizme doplní FAF
- stránka «definícia nedostatočnosti a postihnutia» musí byť prepísaná – podľa Dohovoru OSN (spracuje Céine)
- rubrika o prevencii a bezpečnosti je schválená
- logá partnerov sa umiestnia na samostatnú stranu, včítane QR kódov (Céline sa

poinformuje na spôsob identifikácie).

Rubová strana bude obsahovať konkrétne údaje buď za krajinu alebo za partnera.

Thierry Sarkissian zozbiera informácie, aby mohol dopracovať tento produkt.

Časový harmonogram budúcich stretnutí (Slovensko – Paríž) a ciele

Budúce stretnutie je naprogramované na Slovensku, v dňoch 5. a 6. júna 2014 v Považskej Bystrici.

Bolo navrhnuté doplnkové stretnutie v Belgicku, aby sa dopracovali pomôcky a pripravilo záverečné stretnutie.

Stretnutie v Paríži je navrhnuté na utorok 15. a stredu 16. júla 2014.

Prezentácia «pomôcok na zvýšenie povedomia o uvedomení si zdravotného postihnutia pre ľudí vykonávajúcich «pomoc v domácnosti» s Karin Marlièrovou

Karin Marlièrová riadi jedno neziskové združenie, poskytujúce pomoc v domácnosti pre dospelé osoby so zdravotným postihnutím.

Zvláštnosťou tejto služby je región: veľmi veľký (provincia Luxembourg) a vidiecke prostredie. Problémom je najsť prístrešie, preto sme sa združili s Kresťanskou poisťovňou (poskytuje priestory).

Poisťovňa v Belgicku sa usiluje ponúkať vhodné služby v domácnosti, prispôsobené pre danú osobu, pričom berie do úvahy starnutie obyvateľstva, znižovanie počtu lôžok v nemocniciach z dôvodu opatrovania v domácnosti,...

Dôraz musí byť kladený na kvalitu služieb, na obeh informácií medzi jednotlivými službami.

V roku 2011 sme vytvorili nástroj na zvýšenie povedomia, zábavný a poučný, ktorý predstavuje všetky služby partnerov. Vyškolení sme viac ako 800 ľudí, opatrovateľov z terénu, ako aj pracovníkov v administratíve.

Vytvorili sme aj brožúrku, ktorá predstavuje všetky služby a všetky organizácie patriace do siete.

Pozrieme si DVD s rôznymi scénkami:

Altéo ponúka viacero služieb: prepravu, ktorú ponúkajú dobrovoľníci, kreatívne workshopy, vhodné dovolenkové pobyty, ... Táto služba pomáha uplatnenie práva na podporu pre ľudí so zdravotným postihnutím (napríklad mobilita ľudí so zdravotným postihnutím).

Táto služba funguje len s dobrovoľníkmi, ktorí sú vyškolení v počúvaní, v údržbe (áut),...

Dohľad vykonávajú pracovníci združenia, financovaní zo Zväzu Valónsko – Brusel (vláda).

Altéo má 100 až 150 dobrovoľníkov.

organizácia pomáha opatrovateľom, aby im umožnila krátkodobý alebo strednodobý oddych (centrum oddychu).

Centrum oddychu: náhradný opatrovateľ príde do domácnosti k opatrovanej osobe alebo táto ide do centra. Centrum funguje len počas dňa, s jedným opatrovateľom a tímom dobrovoľníkov. Centrum môžu navštevovať ľudia, ktorí majú vysoký stupeň odkázanosti alebo ľudia s Alzheimerovou chorobou.

Existuje aj systém odpočinku na 3 dni pre opatrovateľa, kedy vyškolená osoba na opatrovanie príde na 3 dni do domácnosti a umožní opatrovateľovi vydýchnuť si.

Dobrovoľnícka služba je v Belgicku veľmi dobre rozvinutá, tradícia rodiny vytvorila veľmi dôležitú sieť dobrovoľníkov. Mnoho ľudí odišlo na dôchodok veľmi skoro (52 – 55 rokov) a tak majú čas venovať sa dobrovoľníctvu.

V Belgicku je v legislatíve zakotvený pojem dobrovoľníctva (volontariat = organizovaný dobrovoľník), štatút takéhoto dobrovoľníka je uznaný. To umožňuje napríklad získať preplatenú dopravu alebo iné úľavy. Aj poisťovne sa prispôbili tejto misii.

Špecifické služby pomoci (SAC) « L'épée »

s Frédérikou Theunissenovou a Yvesom Uytdenbrouekom

L'Épée je špecifická služba pomoci a interpretácie v posunkovej reči pre hluchých a zle počujúcich ľudí.

Cieľ: plniť potreby vyjadrené hluchými ľuďmi s cieľom uspokojiť ich túžbu po samostatnosti (komunikácia, informácie, učenie sa, socializácia).

Viac informácií na: <http://www.epee.be/epee.php>

Táto služba je dotovaná z AWIPH. Je určená pre dospelých hluchých ľudí od 18. roku veku (niekedy aj 16-17 rokov), v celom Valonskom kraji.

Je to služba zameraná na dosiahnutie samostatnosti pomocou posunkovej reči. Sídlo organizácie sa nachádza v Liège, s pobočkou v Namure a pracoviskom vo Verviers, Eupen a Charleroi.

Oddelenie má tri druhy pracovníkov: 6 sociálnych asistentov (hluchí ľudia ovládajúci posunkovú reč), dvaja pomocníci a 5 tlmočníkov do posunkovej reči.

V Belgicku je 80 % nepočujúcich ľudí nevzdelaných. Majú preto problémy s vykonávaním bežných úkonov.

Medicínska lobby je veľmi mocná, ale problémy pretrvávajú a posunková reč je stále nevyhnutná.

Posunková reč bola uznaná za oficiálny jazyk pred 10. rokmi vo francúzskom spoločenstve v Belgicku. Ale rovnosť pred zákonom ešte ani dnes nie je funkčná.

Posunkovú reč sa treba učiť viac rokov. V roku 2014 by malo byť zavedené bakalárske vzdelávanie «Tlmočenie do posunkovej reči».

Vo Valónsku existuje služba tlmočenia, už 10 rokov sa snaží zaviesť systém videofónie.

V Bruseli existuje medicínske zariadenie, kde odborní pracovníci ovládajú posunkovú reč. Odborníci z Epée sprevádzajú terapeutov v ich pomoci poskytovanej hluchým ľuďom.

Tlmočenie je v Belgicku hradené z verejných zdrojov. Epée je financované z AWIPH.

Počas mnohých návštev u lekára je hluchý človek sprevádzaný sociálnou asistentkou, aby si bol istý, či dobre porozumel a aby asistentka zabezpečila dohľad.

Ako je zabezpečené zvýšenie povedomia ľudí pracujúcich v domácnosti u hluchých ľudí ? Sociálna asistentka si dohodne termín a vysvetlí veci opatrovateľom. Veci sa zavedú do praxe po prvom stretnutí a sociálna asistentka robí neustále monitoring a mediáciu. V rámci profesijnej integrácie existuje systém coachingu a mediácie so zamestnávateľom.

AWIPH

Návšteva dokumentačného centra AWIPH s pani Rocrelleovou, vedúcou centra.

Prezentácia AWIPH paňou Werry, poradkyňou zeleného čísla.

V Belgicku sú 4 regióny, každý má svoju vlastnú službu pre integráciu. Vo Valónsku je to AWIPH, v Bruseli je to PHARE, vo Flámsku sú to Flámske fondy a germanofónne Fondy.

Dôraz je kladený na integráciu vo Valónskom regióne. Cieľom je, aby bol človek začlenený do spoločnosti, ktorá by mala prispôbiť svoju infraštruktúru a svoje služby.

Poskúšame sa čoraz viac rozvíjať novátorské projekty, ktoré naplňajú potreby ľudí.
3 veľké sektory:

- pomoc v prostredí života, s dvoma vetvami:
 - o materiálna pomoc, umožňujúca žiť samostatne, v domácnosti
 - o pomoc v prostredí života, s ambulantnými službami, pomocou pre mladistvých, pre deti od 0 do 18 rokov a služby pomoci pre dosiahnutie samostatnosti dospelých od 18 do 65 rokov a viac

- opätovný návrat na trh práce
 - o vzdelávanie v podnikoch, ktoré umožní ľuďom validáciu ich kompetencií v teréne,
 - o centrá odborného vzdelávania, v celom Valónsku
 - o pomoc pri zamestnávaní v bežnom prostredí: dotácie na financovanie opatrení pre určité cieľové skupiny (adaptácia pracoviska, tútorstvo,
 - o služby prispôbené pre ľudí, ktorí nemôžu pracovať v bežnom pracovnom prostredí

- prijatie a ubytovanie v inštitúciách, pre mladých a dospelých: pomoc počas dňa so zabezpečenou dopravou. Existuje aj rezidenčný non stop systém, ako aj služby prenocovania.

Otázky Bruna Gendrona (FAF):

- materiálna pomoc - ako sa robí výber vhodnej pomoci ? Odpoveď: existujú oddelenia, ktoré nám pomáhajú, špecializovaní lekári a často aj združenia (Liga Brailoveho písma, služby pre nevidiacich,...)
- otázka zamestnanosti – ako sú hodnotené pracovné miesta a potreby úprav? Odpoveď: máme referentov pre profesijnú integráciu a ergonomov
- je zákon, ktorý by nariaďoval povinnosť zamestnávať ? Odpoveď: v štátnej správe je to 1 na 50 zamestnancov. Avšak nič pre súkromných zamestnávateľov, preto zvyšujeme povedomie.

Otázky Thierryho Beyla (FAF):

Aké sú výsledky?

Odpoveď: neviem, treba sa opýtať pracovníka bunky pre zamestnanosť. My financujeme čoraz viac pomoci, teda určite je čoraz viac ľudí začlenených na trh práce.

Internetová stránka AWIPH obsahuje mnoho informácií, poinformujte sa.

Otázka od Guy Vernhesa (FAF): pomoc v ubytovaní sa ponúka len v zariadeniach/ ubytovniach alebo aj v súkromných domoch ? Odpoveď : u súkromníkov sa to nerobí, len v certifikovaných ubytovniach.

Otázka od Martiny Vernhesovej (FAF):

Existuje štandardizovaný dokument osobného projektu/životného plánu ?

Odpoveď : spočiatku človek príde do AWIPH so svojou požiadavkou, potrebou a potom spolu identifikujeme projekt a orientujeme ho na dané služby.

Otázka Célin Chabot (FAF):

Ako ste financovaní ?

Odpoveď : z Valónskeho kraja (verejná moc) 650 000 000 € (vysoké navýšenie o 100 000 000€ v rokoch 2012 a 2013).

Úvahy o «Rozpočte na osobnú podporu» (BAP)

Podrobnejšie informácie:

http://www.awiph.be/integration/entre_autonomie/bap.html

http://www.awiph.be/pdf/documentation/publications/aide_individuelle/BAP-ACCOK.pdf

S rôznymi intervenujúcimi (štátna a verejná správa, vedúci pracovníci služieb a ľudia so zdravotným postihnutím, ktorí využívajú BAP)

- Isabelle Englebortová: koordinátorka BAP v AWIPH
- Svedectvo Corinne Lassoieovej, ktorej bol pridelený rozpočet na osobnú podporu (BAP)
- Virginie Lefebvre z oddelenia pomoci pre integráciu «le Cerf-Volant» predstaví svoju skúsenosť koordinátorky a svoju prácu dohľadu nad osobami, ktoré sa angažujú (dobrovoľníci, študenti, nezávislé profesie,...), aby pomohli osobám so zdravotným postihnutím v ich projekte BAP.

Rozpočet na osobnú podporu existuje od roku 2009.

Cieľ: podporiť udržanie a rast kvality života a umožniť ľuďom s ťažkým zdravotným postihnutím zvládať dennú pomoc.

V rokoch 2005 až 2009 sa realizovalo overenie na 26 ľuďoch, dospelých aj deťoch, s rôznymi druhmi postihnutia, ale predovšetkým s ťažkým fyzickým postihnutím.

Hodnotenie urobila univerzita v Monse, ktorá zdôraznila, že kvalita života sa významne zvýšila.

14. mája 2009 bolo prijaté rozhodnutie o jeho zavedení do praxe.

BAP pokrýva všetky úkony bežného života. BAP nepokrýva materiálnu pomoc, lekársku starostlivosť, pedagogickú asistenciu, služby týkajúce sa len veku detí.

Poskytovatelia sú zo všeobecných služieb, pomoci rodine, dotovaní z Valónskeho kraja.

Rozpočet je pridelený v závislosti na prioritách :

- ľudia trpiaci degeneratívnou chorobou s rýchlym priebehom,
- ľudia s najťažšími postihmi
- ľudia, ktorým inštitúcie nevedia pomôcť
- a s nedostatočnou alebo chýbajúcou pomocou od rodiny.

Výška rozpočtu (BAP) je obmedzená :

- pre poskytnutie pomoci počas dňa a počas víkendu : 7 500 € ročne
- pre poskytnutie pomoci počas noci: 14 500 € ročne.

Osoba s postihnutím nedostáva peniaze, faktúry za služby uhrádza AWIPH. Pre niektoré drobné služby sa platia aj preddavky.

K 1. februáru 2014:

- 1 355 podaných žiadostí od roka 2009
- 450 aktívnych BAP
- 60 osôb zomrelo
- 18 ľudí preorientovaných na iné služby (domovy dôchodcov, rezidenčné služby,...)
- okolo 700 ľudí na zozname čakateľov, z nich niektorí už viac ako 14 mesiacov.

Celkový rozpočet je 3 200 000 €.

Osoby so zdravotným postihnutím majú možnosť vybrať si poskytovateľov, svojho koordinátora,...

So všetkými ľuďmi, ktorí si podajú žiadosť o tento rozpočet, sú navštívení v ich domácnosti, aby si pracovníci vedeli urobiť obraz o situácii, o ich stupni odkázanosti, vysvetlia im BAP a hľadajú sa riešenie, pokiaľ im bude dotácia schválená.

Väčšina príjemcov pomoci je spokojná, aj keď je ťažké splniť všetky požiadavky.

Otázka Tierryho Beylea: hrozí riziko, že nebude táto pomoc prioritnou ?

Odpoveď: rozhodnutie o pridelení rozpočtu je platné 5 rokov. Takže, môže sa stať, že po 5 rokoch daná osoba môže byť posúdená ako menej prioritná.

Virginie Lefebvre zo služby pomoci pre začlenenie do BAP «Le Cerf-Volant»

My poskytujeme pomoc pre mladých ľudí od 6 do 25 rokov. Koordinujeme BAP od roku 2009. Niektorí nie sú medzi prioritami.

Začali sme v roku 2005 s 5. BAPmi, v súčasnej dobe je ich 8 (7 rodín).

Koordinácia obsahuje 2 kroky :

- zavedenie do praxe, stretnutie s rodinou a spresnenie jej požiadavky a potom identifikácia a skontaktovanie rodiny s poskytovateľom.
Stretli sme sa s veľmi veľkými problémami, napríklad vysoký počet ľudí, ktorí vykonávajú úkony (každý deň iný človek). Hľadáme teda riešenia (nábor študentov, agentúra podporovaného zamestnávania,...)
- sledovanie a hodnotenie : pravidelné stretnutia so všetkými poskytovateľmi, prípadná mediácia,....

Ťažkosti, ktoré sa doteraz objavili :

- problémy s legislatívou (obmedzený počet dní, ktoré môže odpracovať študent),
- vysoké náklady účtované agentúrou podporovaného zamestnávania,

- chýbajúca «kontrola» poskytovateľa, ktorý má službu v rodine,
- pocit osamotenosti poskytovateľa, ktorý má málo možností na diskusiu,
- chýbajúce vzdelávanie pre poskytovateľov.

V roku 2009 sme zovšeobecniili BAPy, prostredníctvom vytvorenia bunky osobnej asistencie a zamestnaním 3 rehabilitačných pracovníčok, ktoré platí štát. Organizujeme stretnutia tímu a ponúkame vzdelávanie.

Svedectvo pani Corinny Lassoieovej, ktorá poberá rozpočet na osobnú podporu (BAP) a zakladateľkou združenia na ochranu poberateľov BaP (EVA – «spoločne za samostatný život»).

Preberané témy:

- miesto života a miesto práce
- rešpektovanie rozhodnutia človeka žiť doma
- vzájomné pochopenie problematiky každého
- adaptácia vzdelávania osobe a neaplikovanie «štandardných» praktík
- dôležitosť komunikácie.

Služby pomoci v bežnom živote: AVJ non stop

Služby pomoci pre dospelých ľudí s fyzickým postihnutím (18 až 65 rokov) v najdôležitejších úkonoch bežného života, pomoc je prinášaná do domácnosti človeka 24 hodín denne a 7 dní v týždni, počas celého roka.

Hlavné úkony sú: vstávanie, ukladanie sa na spánok, toaleta a hygiena, kŕmenie/prinášanie jedla, obliekanie, vyzliekanie, ukladanie do invalidného vozíka, atď.,.....